

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки (№ 503)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК

 Д.М. Крицький
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація наукових досліджень і захист інтелектуальної власності
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 12 «Інформаційні технології»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 125 «Кібербезпека»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: «Безпека інформаційних і комунікаційних систем»

Освітня програма: «Кібербезпека індустріальних систем»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків 2021 рік

Розробник: Піскачов О.І., доцент, к.т.н., снс
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри _____
«Комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки»
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «30» 08 2021 р.

Завідувач кафедри _____ д.т.н., професор _____ (підпис) В. С. Харченко
(науковий ступінь та вчене звання) (ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 4	<p>Галузь знань <u>12 «Інформаційні технології»</u> (шифр та найменування)</p> <p>Спеціальність <u>125 «Кібербезпека»</u> (код та найменування)</p> <p>Освітня програма <u>«Безпека інформаційних і комунікаційних систем, «Кібербезпека індустріальних систем»</u> (найменування)</p> <p>Рівень вищої освіти: другий (магістерський)</p>	Обов'язкова
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2021/ 2022
<u>Індивідуальне завдання</u> - немає (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 48*/120		<u>1-й</u>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4		Лекції *
		<u>32</u> годин
		Практичні, семінарські *
		<u>16</u> годин
		Лабораторні *
	<u>0</u> годин	
	Самостійна робота	
	<u>72</u> годин	
	Вид контролю	
	іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 48/72.

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: глибоке засвоєння знань щодо правового регулювання відносин, що мають місце під час виникнення, використання та охорони об'єктів права інтелектуальної власності.

Завдання: формування у студентів фахових знань щодо загальних положень права інтелектуальної власності, її інститутів, понять та видів об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності, підстав виникнення, умов і порядку використання її результатів, порядку та способів захисту порушених прав.

Компетентності, які набуваються:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність планувати та управляти часом;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати автономно;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- прихильність безпеці;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- здатність до усної та письмової комунікації іноземною мовою;
- базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння загально професійних дисциплін;
- вміння виявляти, аналізувати та вирішувати проблеми у професійній сфері;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- готовність використати сучасні досягнення науки і передових технологій;
- здатність до самостійної науково-дослідної діяльності (аналіз, співставлення, систематизація, абстрагування, моделювання, перевірка достовірності даних, прийняття рішень та ін.), готовність генерувати та використовувати нові ідеї.

Очікувані результати навчання:

- уміти грамотно висловлюватися в усній та писемній формі;
- здатність використовувати мову професійного спілкування;
- системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей;
- вміти аргументувати свої думки;
- вміти аналізувати матеріал і робити висновки;

- пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач спеціальності;
- здатність продемонструвати розуміння впливу рішень у суспільному і соціальному контексті;
- розуміти й інтерпретувати вивчене;
- використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях;
- участь у розробці та обґрунтуванні наукових проектів і програм;
- аналіз та оцінка проектів;
- урахування українського і закордонного досвіду при проектуванні;
- використовувати знання сутності, принципів, методів, особливостей наукового пізнання для вивчення і розв'язання проблем забезпечення інформаційної безпеки та захисту інформації;

Пререквізити – дисципліна є обов'язковим компонентом освітньої програми і базується на знаннях, отриманих під час вивчення дисциплін у циклі загальної і професійної підготовки, передбачених навчальним планом спеціальності.

Кореквізити – «Науково-педагогічне стажування».

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Основи наукової діяльності

Тема 1. Правові основи наукової діяльності та системи захисту інтелектуальної власності в Україні і світі.

Предмет, мета вивчення і задачі дисципліни. Структура та зміст дисципліни і методичні рекомендації щодо її вивчення. Місце дисципліни у навчальному процесі. Вимоги до знань та вмінь тих, хто навчається. Характеристика рекомендованих під час вивчення дисципліни джерел інформації. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Тема 2. Наука та наукові дослідження. Методології теоретичних та експериментальних досліджень

Поняття: наука та її мета, проблема, абстракції, категорії, принципи (постулати), аксіоми, наукові закони, теорії, істина, структура умовиводу, наукова інтуїція, дослідження. Науковий напрямок. Формування (формулювання) мети і завдань дослідження. Науковий аналіз в дослідженні. Методи наукових досліджень. Способи наукового аналізу. Фактори, що впливають на наукове дослідження.

Методи теоретичних досліджень: дедукції, індукції, аналізу, синтезу, ранжирування, абстрагування, формалізації, імовірнісний – статистичний, системного аналізу, формальна логіка, аналогія, кореляційного аналізу.

Методи експериментальних досліджень. Основна мета експерименту. Характеристика інформаційного забезпечення наукових досліджень. Поняття про первинну та вторинну інформацію. Принципи збору інформаційного матеріалу.

Загальна схема наукового дослідження. Класифікація та основні етапи науково-дослідних робіт. Вибір теми наукових досліджень. Вивчення та аналіз літературних джерел за темою досліджень. Композиція наукової праці. Визначення об'єкта, предмета і мети наукового дослідження.

Змістовний модуль 2. Захист інтелектуальної власності

Тема 3. Авторське право інтелектуальної власності

Вивчається правові основи забезпечення захисту ІВ в Україні. Види правових актів, їх визначення. Історія авторського права. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності. Регулювання права інтелектуальної власності – WIPO та національні органи. Права, що охороняються авторським правом - майнові і немайнові права. Охорона похідних творів. Програми для ЕОМ і мультимедійна продукція. Торговельні марки і патенти. Договори про охорону об'єктів інтелектуальної власності. Договори про реєстрацію об'єктів інтелектуальної власності. Договори про класифікацію об'єктів інтелектуальної власності.

Форми реєстраційних документів на об'єкти інтелектуальної власності. Свідоцтво на торговельну марку для товарів і послуг. Реєстрація торговельної марки. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Реєстрація програм для ЕОМ, сайтів та інше. Патент на промисловий зразок, корисну модель, винахід. Офіційні публікації - бюлетені та бази даних.

Торговельні марки та їх неправомірне використання. Призначення та види торговельних марок. Ознайомлення та вивчення МКТП відповідно до торговельних марок. Підготовка до реєстрації торговельної марки. Пошук даних про відомі торговельні марки. Недобросовісна конкуренція з використанням торговельних марок, правове визначення.

Нормативні документи та порядок реєстрації творів і програм для ЕОМ. Ознайомлення та вивчення форм документів Міністерства економічного розвитку та торгівлі для реєстрації авторського права. Види творів та особливості їх реєстрації. Реєстрація літературних, службових, творів та програм для ЕОМ.

Міжнародна система захисту об'єктів патентного права. Основні цілі, напрями та принципи державної політики у сфері захисту об'єктів патентного права. Патенти в Україні. Міжнародна патентна класифікація. Цілі та порядок пошуку патентної інформації. Патентування корисних моделей та винаходів в Україні та міжнародні заявки. Особливості складання формули винаходу та корисної моделі.

Передача прав інтелектуальної власності. Вивчається порядок передачі виняткових і невиключних прав на використання інтелектуальної власності. Складання та порядок реєстрації договорів. Правові дії щодо припинення порушення договорів. Порушення авторських прав в кіберпросторі. «Піратство» в Інтернет і способи боротьби з ним.

Модульний контроль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. Основи наукової діяльності					
1. Тема 1. Правові основи наукової діяльності та системи захисту інтелектуальної власності в Україні і світі	4	2	-	-	2
2. Тема 2. Наука та наукові дослідження. Методології теоретичних та експериментальних досліджень Модульний контроль	44	10	6	-	28
Разом за змістовним модулем 1	48	12	6	-	30
Змістовний модуль 2. Захист інтелектуальної власності					
Тема 3. Авторське право інтелектуальної власності Модульний контроль	72	20	10		42
Разом за змістовним модулем 2	72	20	10		42
Усього годин	120	32	16		72

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма навчання
1		
2		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма навчання
1	Тема 2. Наука та наукові дослідження. Методології теоретичних та експериментальних досліджень	6
2	Тема 3. Авторське право інтелектуальної власності	10
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Правові основи наукової діяльності та системи захисту інтелектуальної власності в Україні і світі	2
2	Тема 2. Наука та наукові дослідження. Методології теоретичних та експериментальних досліджень	28
3	Тема 3. Авторське право інтелектуальної власності	42
	Разом	72

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, консультацій, а також самостійна робота студентів за відповідними матеріалами.

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, підсумковий контроль у вигляді іспиту.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...2	8	0...16
Виконання і захист практичних робіт	0...4	4	0...16
Модульний контроль	0...18	1	0...18
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...2	8	0...16
Виконання і захист практичних робіт	0...4	4	0...16
Модульний контроль	0...18	1	0...18
Усього за семестр			60...100

Контроль знань при проведенні занять оцінюється за такими шкалами:
активність на лекції під час відповідей на питання:

- повна відповідь на питання - 2 бали;
- неповна відповідь - 1 бал;
- відсутність на лекції - 0 балів,

виконання і захист практичних робіт:

при виконанні всіх вимог завдань методик на роботи - 4 бали;

- неповні відповіді на питання при захисті результатів роботи за змістом досліджуваної теми - 3 бали;
- неповні відповіді на питання за змістом і результатами роботи - 2 бала;
- недооформлені результати роботи і неповні відповіді на питання за змістом результатів роботи - 1 бал;
- якщо робота не виконана і не захищена - 0 балів.

На модульний контроль (всього 18 балів) виносяться всі пройдені за контрольований період теми, які включаються в варіанти завдань, що містять по 3 питання (по всім темам та видам занять). Максимальна кількість балів за кожне питання - 6.

Семестровий контроль у вигляді іспиту проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних та одного практичного запитань, максимальна кількість за кожне із запитань, складає 33 бали.

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Захистити не менше 80% від усіх завдань практичних занять. Уміти використовувати правові та нормативні документи, вітчизняних та міжнародних стандартів для проведення наукових робіт та робіт щодо захисту інтелектуальної власності.

Добре (75-89). Твердо знати необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки, захистити не менше 90% завдань практичних занять. Уміти використовувати сучасні методи теоретичних та експериментальних досліджень для організації та проведення наукових робіт. Мати необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти їх застосовувати. Уміти виконувати інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни розміщений на кафедральному сервері у відповідному каталозі.

2. Дистанційний курс в системі дистанційного навчання Ментор, розташований за адресою: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4835>.

14. Рекомендована література

Базова

1. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
2. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Славенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навчальний посібник. – Київ: Лібра, 2004. с. 83-106.
3. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник: - К.: Знання, 2005. с. 63-76.
4. Макогон Ю.В., Пилипенко В.В. Основи наукових досліджень в економіці: Навч. посібник. – Донецьк: Альфа-прес, 2007. с. 38-66.
5. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Менеджмент» / А.К. Бистрицька, Я.В.Догадайло.–Харків.: ХНАДУ, 2017. 74 с.
6. Основи наукових досліджень: Організація наукових досліджень: Конспект лекцій для студентів – магістрантів приладобудівного факультету / Уклад. Н.І. Бурау. – К.: НТУУ «КПІ», 2007. 33 с.
7. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / Л.: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.
8. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень Навчальний посібник / Л.: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Вікіпедія – свободна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ru.wikipedia.org/>.